

Strategisk ledelse Diakoni og FNs bærekraftsmål

DIAKONI ER

«kirkens omsorgstjeneste. Det er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet»

FNs bærekraftsmål- 17 mål, 169 delmål

Når kommunen legger bærekraftsmålene til grunn for sine planer

- Bærekraftig utvikling er fellesnevneren for målene kommunen setter seg. Alle målene skal avstemmes mot bærekraft.
- Oversiktsarbeid folkehelse og kunnskapsgrunnlag for planstrategiarbeid.

Synliggjøre det vi holder på med- diakoni og bærekraftsmålene er to sider av samme sak

Hvordan er vårt arbeid synlig?

Eksempler på tiltak:

- Samtaler- gratis tilbud
- Møteplasser, åpen kirke, sorggrupper, kirkekaffe
- Synliggjøre at vi er med på å oppfylle bærekraftsmålene

Vinteren kommer

► **Å ringe politiet** for å spørre om lov til å kjøre med sommerdekk på snøføre, høres ut som en dårlig spøk. Men det opplevde altså politiet denne uken. Mens det lavet ned våt og glatt snø, var det mange som likevel ikke klarte å la den feilskodde bli stående.

► **Den første snøen** kommer alltid som «julekvelden på kjerringa». Det kan nesten virke som om mange av oss har glemt glattkjøringskunnskapen siden sist vinter. For ikke å snakke om at selv om snøværet er meldt, er det mange som ikke har fått satt på vinterdekk på bilen. Vegtrafikkloven er tydelig i at bilfører skal «ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade og slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret». Å kjøre med sommerdekk på snøføre er neppe å være særlig hensynsfullt. Så var det også på Østlandet mange utforkjøringer etter snøfallet på tirsdag.

► **Snøen i år** kom tidligere enn de siste årene. I fjor var første snøfall 15. november, og i 2015 kom den først 17. desember. Ifølge meteorologene lar snøen vente på seg videre og det er ikke varslet mer snøvær de neste dagene. Foråret ble en av de lengste og mest snørike vintrene vi har hatt på mange år i Nes.

► **Snøværet denne uken** er en påminnelse om at årstidene går sin gang og at vi med stormskritt nærmer oss vinteren. Mørke høstkvelder inviterer til mer tid innendørs og mindre tid utendørs. Det er i dag bare to måneder til vi er ferdig med 2018 og går inn i et nytt år.

► **Uansett om vi** liker det eller ikke. Årstidene kommer, akkurat slik som livet kommer imot oss. Da gjelder det å omfavne det som kommer så godt som mulig og gjøre det beste ut av det. En god start er å sette vinterdekk på bilen.

Kampen mot ensomhet – hva trenger den sørgende?

Kirken har lang erfaring i å møte og støtte sørgende. Virksomheten som bidrar til at færre må være ensomme i sorg er viktig å peke på.

En som sørger kan være i utakt med omgivelsene sine. Et eksempel kan være at mens noen uttrykker glede og forventning til en forestående ferie, vil den sørgende kanskje gjøre et forsøk på å stemme i, men etter all sannsynlighet ikke mene det. For hvordan blir ferien uten den som er død?

Det finnes ingen faste på det å sørge. Sorg kan ha mange uttrykk. Det å sørge er en normal reaksjon på tap. Det varierer hvor mye plass tapet tar, det vekslers med tiden. Sorg tar den tiden den tar, og det er helt normalt. I tiden som går forteller noen at det er som om de går inn og ut av sorgen. De vet aldri når de blir minnet på den døde eller får en fornemmelse av at den døde burde vært her akkurat nå, da kommer sorgen som en ubedt gjest igjen. Sorg er ikke noe man blir ferdig med, men

noe man lærer seg å leve med. Å sørge er individuelt og kommer an på relasjonen til den som er død og omstendigheter rundt dødsfallet.

FN-dagen var tidligere uke og den retter oppmerksomhet mot FNs mål og virksomhet. Slik jeg ser det er det flere av FNs bærekraftsmål som setter fokus på livskvalitet og inkludering, mål som kjemper mot ensomheten. Mål 3: «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder». Mål 11: «Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige».

Hva trenger den sørgende? Det er tungt å være alene i sorgen. Flere erfarer at det hjelper å snakke om det. Å ha mennesker som orker å lytte rundt seg. Men kanskje er bare det å være sammen med andre det viktigste. Else Kåss Furusetth tar det på kornet når hun sier: «Å være sammen slår alltid å være alene. Utenom på do». Det kan være god hjelp i å ha kontakt med andre i samme situasjon og det kan en sorg-

gruppe tilby. En slik sorggruppe starter opp på Arnes på nyåret.

Nå på søndag er det Allehelgensdag, det dreier seg om helgener, men det er også en minnedag for de døde. Alle kirkene i Nes er åpne i to timer før allehelgensgudstjenestene. Om du ønsker å ta deg en tur innom før gudstjeneste så er dette et godt rom for å tenke de store tankene, sitte litt i fred, bare være til og tenne et lys om man føler for det. Sogneprest Merete Kavli har skrevet et dikt om det som skjer på allehelgensgudstjeneste.

Allehelgensdag
Vi minnes dem som har gått foran.
I stillhet og ro, med sorg og savn, men og med takk og glede.
Vi tenner lys for dem vi tenker på og nevner deres navn.
En verdig stund i Herrens hand.

Hilde Renate Bergly
diakon

Kan FN fungere som en «Verdensregjering»?

Hvert år markeres FN-dagen i forbindelse med etableringen av organisasjonen i 1945. Dagen er en offisiell flaggdag for FN, og i 1971 ble det foreslått at dagen skulle være høytidsdag i alle medlemsland. Dette har ikke blitt gjennomført ennå og det gir anledning til å spørre om medlemslandene virkelige er klare over hva forkortelsen FN står for siden det virker som om FN landene aldri har vært så splittet som de er i dag! Baha'u'llah (1817-1892) sier: «La din visjon være verdensomfattende heller enn begrenset til ditt eget selv».

Det er ingen tvil om at menneskeheten står overfor enorme utfordringer når det gjelder miljø, stadige naturkatastrofer, store og små kriger med sult, sykdom og vandring av masser som

umiddelbar resultat, økning av gapet mellom fattige og rike land mm. samtidig som vi er vitne til at FN og dens tilknyttede organisasjoner blir av både enkeltland og større unioner forhindret til å utføre sine viktigste oppgaver. Jeg tror at en av grunnene til at FN er til tider lammet og så lite «slagkraftig» er at medlemslandene klarer ikke å innse nødvendigheten av at jorden skal styres som ett land og at verdens ressurser skal komme hele menneskeheten til gode, at vi sitter i en og samme båt og at den enkeltes vel og trygghet avhenger av helhetens tilstand.

Jeg synes at på samme måte som regjeringen i et land har landets og befolkningens beste som sin viktigste agenda, må nødvendigvis de som sitter i

FNs generalforsamling se på seg selv som representanter for hele menneskeheten, men dette beror på at de ikke har noen fordommer som igjen har med deres verdier å gjøre. Jeg tror at nøkkordet er oppdragelse av kommende generasjoner etter universelle verdier og etikk slik at når de vokser til, vil de kaste sin stråleglans over hele verden som sanne «verdensborgere»!

La oss hedre FN dagen med å sitere Kofi Annan (1938-2018): «I det 21. århundre tror jeg at FNs misjon vil bli definert av en ny og dypere bevissthet om hvert enkelt menneskelivs helligdom og verdighet, uavhengig av etnisitet eller tro».

Kayvan Hemmat
Neskollen

«Hva trenger den sørgende? Det er tungt å være alene i sorgen. Flere erfarer at det hjelper å snakke om det og ha mennesker som orker å lytte rundt seg.»

«Døden Døden Døden...»

Da Astrid Lindgren og søstrene hennes var blitt gamle ringte de hverandre hver eneste dag, og hver gang ble samtalen innledet med «Døden Døden Døden...». Dette var i en tid da mange døde rundt Lindgren og søstrene. På denne måten fikk de sagt at enda en dag hadde de unngått døden, og nok en dag kunne føyes til deres allerede lange liv. På denne måten ferdigsnakket de døden for en liten stund.

Lindgren er blant annet kjent som forfatteren og skaperen av Pippi Langstrømpe. I en Pippi-fortelling er Pippi med på skoletur. Når de ankommer Trollskogen leker Pippi en vill og spennende lek med barna. Under denne leken utspiller det seg en scene der Pippi blir stille. Da barna finner henne holder hun en død fugl i hånden. I møte med den døde fuglen gråter Pippi. Det er tydelig at i møte med døden har heller ikke Pippi noe å stille opp med. «Se den er død, helt død [...]». Overfor barna benekter hun at hun gråter, selv om hun er rød i øynene. Hun prøver å skjule at hun gråter. Hun flytter fokus fra seg selv ved å finne på en skrone. Dette er følelser og handlinger som kan være gjenkjennelige for oss. Når vi blir redde for å tape ansikt, famler vi og forsøker å rette fokus på noe annet enn vår egen svakhet.

«Å kunne jeg bare, så skulle jeg gjøre deg levende igjen, hvissket hun.»

Pippi Langstrømpe-fortellingene engasjerer både små og store. Når man leser en fortelling sammen med andre så kan det hjelpe til med å se i samme retning. Nå er kanskje ikke Pippi Langstrømpe det fremste litterære verket til Lindgren hva gjelder døden. Brødrene Løvehjerte handler om døden. En fortelling om kjærlighet mellom to brødre. Karl kalles for Kavring fordi storebror Jonatan er så glad i kavringer. Kavring er dødsyuk, og som trøstehistorie forteller Jonatan om landet etter døden, Nangijala - en verden bortenfor tid og rom. Kavring gråter fordi han er redd han må være i Nangijala uten Jonatan i mange år. Da sier Jonatan at om han skulle leve til han ble 90 år så vil det kun virke som to dager for Kavring i Nangijala. Videre fortsetter Jonatan: «Du kan klatre i trærne og gjøre opp keirbål i skogen og sitte ved en liten elv og fiske, alt sånt som du har lengtet slik etter. Og nettopp når du sitter der og får opp en abber,

PIPPI: Pippi flytter fokus fra seg selv ved å finne på en skrone. Dette er følelser og handlinger som kan være gjenkjennelige for oss. Når vi blir redde for å tape ansikt, famler vi og forsøker å rette fokus på noe annet enn vår egen svakhet. (NTB ARKIVFOTO)

så kommer jeg flytende, og så sier du: I alle dager, Jonatan, er du alt her?».

Sorg er smertefullt, samtidig kan sorgen bli mer utholdelig når den deles. All sorg er unik. Det finnes ingen instruks for hva som er rett eller galt i møte med sorg. Dette er nok en av grunnene til at mange kjenner seg litt utrygge i møte med sørgende.

Allehelgensdag er i morgen, alle kirkene er åpne i Nes. Åpen kirke kan være et rom for søvn, stillhet, sorg, håp og minner. Og for den «allmenne sorgen» som Lindgren kalte det, sorgen over at livet går så svinlende fort. Jeg kan møte 90 åringer i mitt arbeid som så gjerne skulle fått bare en uke til, en eneste uke hvor barna var små igjen, og hvor de kunne feire jul i sammen igjen og de fikk holde de små hendene deres i sine.

Tenn et lys, sier kirkens folk, for egen ro og ettertanke. I Johannesevangeliet står det: «Lysen skinner i mørket, og mørket har ikke overvunnet det». Når du møter en person i sorg så ta kontakt. Lytt til vedkommende. Vær der i hverdagen.

FNs bærekraftsmål FN-dagen forrige uke rettet opp-

merksomhet mot FNs mål. Det er flere av FNs bærekraftsmål som setter fokus på livskvalitet og inkludering, mål som kjemper mot ensomheten, slik at ingen skal være alene i sorgen.

• **Mål 3:** «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder».

• **Mål 11:** «Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige».

Bærekraftsmålene representerer en mulighet for alle til å vise samfunnsansvar, uansett tro eller livssyn. God allehelgen!

Hilde Renate Bergly
Diskon

Einar Duenger Bohn
Filosof

Tom Hagen
Leder i FUVU

Hilde Renate Bergly
Diskon

Mari Henrikke Vandsemb
Bonde

Trond Rasmussen
Journalist

Tone Wilhelmsen Trøen
Storingspresident

«Sorg er smertefullt, samtidig kan sorgen bli mer utholdelig når den deles. All sorg er unik. Det finnes ingen instruks for hva som er rett eller galt i møte med sorg. Dette er nok en av grunnene til at mange kjenner seg litt utrygge i møte med sørgende.»

Fra andakt i menighetsblad - språkforsterker

ANDAKT

DAMA I SPEILET

Vil jeg endring?

Det er sommer når du leser dette. Sansene åpnes og naturen kaller! Tankene bringes tilbake på forårs- og sommersommer når jeg ser på det tørre torvtaket på huset vårt.

Det har alltid vært klimaendringer, men ikke så raskt og dramatisk som det vi opplever i dag. De menneskeskapte klimaendringene er i gang allerede, men vi har fortsatt mulighet til å endre og bremse dem. FN er blant flere sentrale inspirasjonskilder i kirkens diakonale arbeid. FNs bærekrafts mål 13 heter «Stoppe klimaendringene». Vern om skaperverket og kamp for rettferdighet heter det i diakonien.

Folk i fattigdom rammes alltid hardest av klimaendringene. Barn reagerer spontant på urettferdighet. Greta Thunberg gikk på barneskolen da hun første gang fikk høre om klimaendringene og hva det gjør med verden. Greta tilegnet seg mer kunnskap om klimaendringene. Samtidig oppdaget hun at de voksne visste om det, men at de ikke gjorde noe. Greta sluttet å snakke. Tiden gikk, hun begynte å snakke igjen med den forutsetning at da skulle det hun sa være viktig. «Når vi begynner å handle, er håpet overalt. Så i stedet for å lete etter håp – let etter handling. Da vil håpet komme» sier Greta Thunberg.

Vil jeg endring? Endring skaper alltid reaksjoner. Endring kan ofte oppleves truende. Da telefonkatalogen ble digital: «ja, det sparer sikkert en hel skog», men kritikken: «hva med alle som ikke har muligheten til å slå opp på nett?» I dag er det få som klager eller tenker på at telefonkatalogen har blitt digital.

Jeg må starte med dama i speilet. Vi voksne kan også påvirke om vi bare våger å starte med oss selv. For jorda og menneskene på den, for våre barns framtidsskyld. Jeg tror endring er en prosess. Vil du starte prosessen med meg denne sommeren? Vi kan sette oss fire mål:

- Vi tar med oss en ekstra pose hver gang vi går på tur og plukker opp tilgjengelig søppel.
- Vi tar med handlenett i butikken.
- Vi lager en digg restemiddag i uka.
- Vi gir bort et klesplagg vi ikke bruker til gjenbruk

Med ønsker om en god sommer hilser jeg dere med noen strofer fra «Man in the Mirror» av Michael Jackson.

I'm starting with the man in the mirror
I'm asking him to change his ways
And no message could have been any clearer
If you want to make the world a better place
Take a look at yourself, and then make a change

Hilde Renate Bergly, diakon i Nes

Salme om skaperverket

All skapnings Herre, Allmakts Gud, vidunderlig og stor, hvor herlig er ditt høye navn på denne vakre jord. Se, himmelhvelvet spente du fra hav til fjellets tind, din visdom når fra nattens ro til morgensolens vind.

Og derfor vil vi verne om din jord med markens dyr, med himmelhvelvets frie vind der vevre vinger flyr, med fiskens vei i havets dyp hvor hval og nise bor. - All skapning Gud, hvor herlig er ditt navn på denne jord!

Nr. 302 i salmeboka (vers 1 og 5) Tekst: John Bell 1993.

2. NES-POSTEN - NR 2 - 2019

Det har alltid vært klimaendringer, men ikke så raskt og dramatisk som det vi opplever i dag. De menneskeskapte klimaendringene er i gang allerede, men vi har fortsatt mulighet til å endre og bremse dem. FN er blant flere sentrale inspirasjonskilder i kirkens diakonale arbeid. FNs bærekrafts mål 13 heter «Stoppe klimaendringene». Vern om skaperverket og kamp for rettferdighet heter det i diakonien.

Folk i fattigdom rammes alltid hardest av klimaendringene. Barn reagerer spontant på urettferdighet. Greta Thunberg gikk på barneskolen da hun første gang fikk høre om

Grønn menighet i praksis:

Vårblomstringstur søndag 3. mai – etter gudstjenesten, ca. 13.00-15.00.

Vi ser etter vårblomster i Langhus-området, og vi prøver å finne så mange som mulig.

Søppeldugnad søndag 10. mai 2020 – etter gudstjenesten. Det blir pizza til deltagerne etter dugnaden.

Bildet viser innsamlet søppel på dugnaden 2019

Slåttedugnader torsdag 11. juni og onsdag 19. august, kl. 17-20. Vi møtes ved Langhus stasjon. Ta gjerne med rive, hagesakser ol. Vi har ljåer

Vi slår ei eng for å bevare artsmangfoldet, og for å opparbeide en artsrik slåtteeng. Spesielt skal vi passe på den rødlistede skjermplanten Krusfrø som vokser på denne enga. Det blir servert slåttegrøt etter dugnaden.

Onsdag 26. august kl. 18-20 holder vi dugnad mot fremmede arter på Langhus. Mange hageplanter er forvillet ut i naturen, og noen av dem er blitt problematiske da de fortrenger andre villblomster som hører hjemme i Norge. En av fremmedartene er Kanadagullris, og denne skal vi fjerne mest mulig av på Langhus. Det blir pizza etter dugnaden til deltagerne. Vi møtes ved kirken, ta gjerne med hagesaks.

Bærekraftsmål 3: GOD HELSE

- Hva kan vi synliggjøre i forhold til god helse?
- Hvilke utfordringer ser vi der vi bor?
- Hva bidrar vi med allerede?
- Hvordan bidrar Kirken inn i det dere ser, og hvem kan vi samarbeide med?

Hvorfor er det viktig å koble seg på bærekraftsmålene? Og hvilke resultater kan vi oppnå?

- Synliggjøring. Språkforsterker. Fremmer det diakonale budskapet. Vi når flere enn den kirkelige skare. Forsterke den diakonale grunntanken, rent vann, døden og ensomhet angår alle.
- Appellere til ett større publikum. FNs bærekraftsmål legitimerer saken for flere og flere kan slutte seg til det.
- Dette er en vinn- vinn situasjon. Diakonien drar fordeler av det, men det gjør også FNs bærekraftsmål mer kjent.
- Bevisstgjøring

Tusen takk for oss

7 mars 2020

Sammen om å lede folkekirken, 6.-7.mars Scandic Hotell
Fredrikstad